

2020

SpareBank 1

PILAR 3 - 2020

SpareBank 1 Kreditt AS

SPAREBANK 1 KREDITT AS,
POSTBOKS 4794 TORGARDEN
7467 TRONDHEIM
ORG.NR.: 975 966 453 MVA

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
SpareBank 1 Kreditt.....	3
Kapitaldekningsregelverket.....	3
Overordnet risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Kreditt.....	4
Styring og kontroll av risiko.....	4
Strategi og prosesser for å styre og kontrollere risikoen.....	4
Risikostyring.....	4
Kapitalstyring.....	6
Ansvarlig kapital.....	6
ICAAP.....	7
Stresstester.....	7
Vurdering av samlet kapitalbehov.....	8
Vurdering av de vesentligste risikoer.....	8
Kredittrisiko.....	8
Konsentrasjonsrisiko.....	8
Modellrisiko.....	9
Operasjonell risiko.....	9
Andre risikoer.....	9
Kapitalbehov.....	10
Metoder og forutsetninger.....	10
Kredittrisiko.....	10
Operasjonell risiko.....	11
Likviditetsrisiko og andre risikoer.....	12
Kapitalbehov.....	13

Innledning

SpareBank 1 Kreditt

SpareBank 1 Kreditt AS (SB1K) håndterer usikret kreditt for bankene i SpareBank 1 – alliansen, og i første omgang kredittkort, men etter hvert også nedbetalingslån som refinansieringsløsninger for kundene som ønsker det og forbrukslån uten pant. SB1K er eid direkte av de 14 bankene i SpareBank 1 Alliansen (SB1), og av BN Bank. Eierskapsandelen reflekterer det forretningsvolum den enkelte bank har bragt inn i SB1K.

Selskapet håndterer usikret kreditt til kundene i eierbankene og til andre samarbeidspartnere, i selskapets oppstartsperiode som kredittkortprodukter, men etter hvert er produktspekteret utvidet ved at selskapet tilbyr refinansieringsløsninger og andre usikrede kredittprodukter. Eierbankene og andre samarbeidspartnere formidler kredittsøknader til selskapet som på eget grunnlag innvilger eller avslår søknaden. Kunden har et direkte forretningsmessig forhold med selskapet som bærer all risiko knyttet til kreditten - og til kortholders kortbruk når kreditten er gitt gjennom et kredittkort.

Kapitaldekningsregelverket

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon i tråd med kapitalkravsforskriftens del IX (som gjennomfører EUs kapitaldekningsregelverk).

Kapitaldekningskravet baseres på:

- Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3 – Institusjonens offentliggjøring av informasjon

Formålet med offentliggjøring av denne informasjonen (pilar 3-rapportering), er å gi tilstrekkelig med opplysninger for å kunne vurdere selskapets risikoprofil, kapitalisering og styring og kontroll med risiko. Offentliggjøring av informasjon skal bidra til markedsdisiplin. Pilar 3 skal supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i Pilar 2.

Alle tall i dokumentet er per 30. september 2020.

Under pilar 1 benytter SB1K standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og basismetoden ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko. Risikoer ut over dette er vurdert under pilar 2.

Overordnet risiko- og kapitalstyring i SpareBank 1 Kreditt

Styring og kontroll av risiko

Strategi og prosesser for å styre og kontrollere risikoen

Effektiv risikostyring og internkontroll skal sikre at SpareBank 1 Kreditt når sine strategiske mål. Internkontroll og risikostyring er regulert i selskapets strategi og policyer, og det er utarbeidet og formalisert en egen retningslinje. Retningslinjen legger føringen for selskapets overordnede holdninger til risikostyring, definerer overordnede rammer og retningslinjer, og skal besørge at det interne rammeverk tilfredsstillende lover, forskrifter og eventuelle andre eksterne krav og forventninger til god risikostyring.

Risikostyring er en prosess for å identifisere, håndtere og følge opp risikoene slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med selskapets risikoprofil. Internkontroll er hva selskapet gjennom organisasjon, prosesser og rutiner gjør for å sikre sine egne og kundenes verdier, og gjennom forsvarlig drift nå fastsatte mål.

Selskapets risikostyring og internkontroll skal bidra til å gi selskapet rimelig sikkerhet for måloppnåelse innenfor følgende områder:

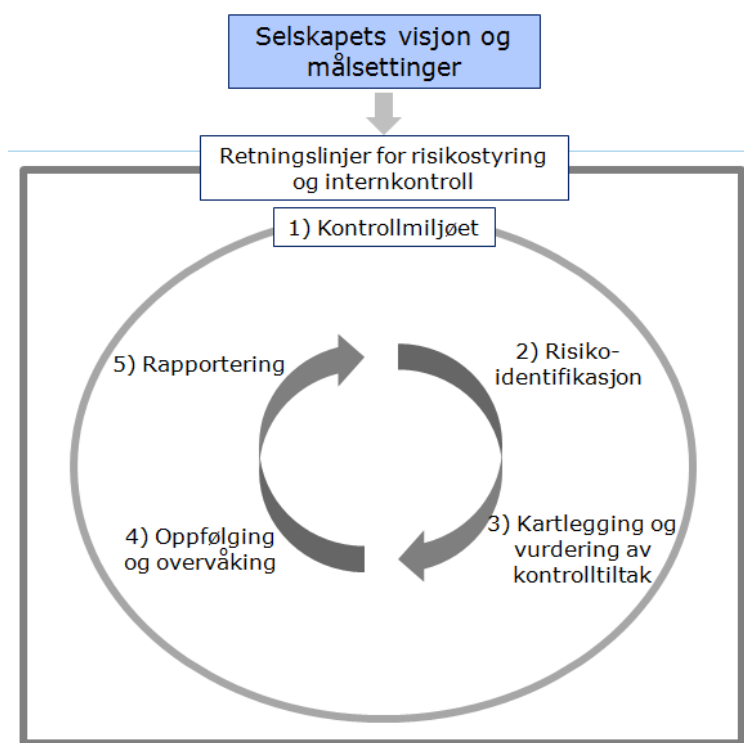
- Strategiske mål
- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig ekstern og intern rapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler

Risiko skal forstås som alle forhold som kan hindre selskapet i å nå sine målsetninger.

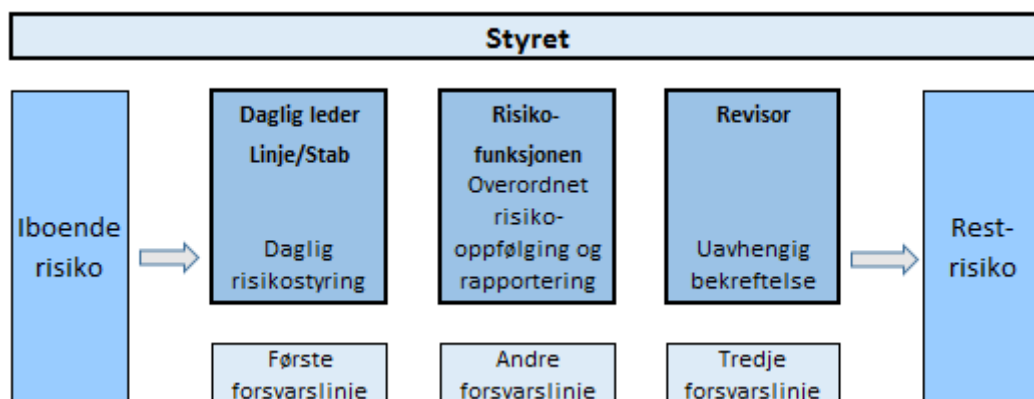
Risikostyring

Proessen rundt selskapets risikostyring er bygd opp av følgende fem elementer:

- Kontrollmiljøet
- Risikovurdering av sentrale prosesser og produkter
- Kartlegging og vurdering av kontrolltiltak
- Oppfølging og overvåking
- Rapportering

Risikokulturen og kontrollmiljøet er grunnleggende for risikostyring. Kontrollmiljøet omfatter ledelsesfilosofi, lederstil og menneskene i organisasjonen, med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger. Kontrollmiljøet bygger på modellen med de tre forsvarslinjene.

Styret godkjenner retningslinjene for risikostyring og internkontroll, fastsetter prinsipper for risikostyring og setter årlig rammene for selskapets risikorammer og eksponering.

Daglig leder har det overordnede ansvaret for å implementere strategier vedtatt av styret, og skal sikre at det er etablert en god risikostyringsprosess som blir dokumentert og gjennomført på en forsvarlig måte. Daglig leder skal også sikre at medarbeiderne har den kompetanse og kapasitet som trengs for etterlevelse av selskapets krav til risikostyring. Lederne skal innenfor sitt ansvarsområde gjennomføre en forsvarlig risikostyring, følge opp og rapportere eventuelle brudd oppover i organisasjonen. Medarbeiderne er ansvarlig for å følge de rammer, rutiner og fullmakter som er satt. De skal gjennomføre tilstrekkelig egenkontroll i arbeidet og kontinuerlig vurdere potensielle

forbedringstiltak. Medarbeiderne er også ansvarlig for å rapportere eventuelle brudd eller svakheter i prosesser og rutiner oppover i organisasjonen.

Risikofunksjonen har et overordnet ansvar for risikooppfølging og rapporterer direkte til daglig leder. Funksjonen kan og skal rapportere direkte til styret i tilfeller hvor det er behov, eller styret ikke får tilstrekkelig informasjon om risikosituasjonen gjennom alminnelige rapporteringskanaler.

Revisor rapporterer direkte til styret og skal gi en uavhengig bekreftelse av risikostyringen og internkontrollen. Revisor skal vurdere kvaliteten i rammeverket samt etterlevelsen av de vedtatte policy og prinsipper.

Til sammen skal de tre forsvarslinjene minimere selskapets risiko fra den totale iboende risikoen til en akseptabel restrisiko.

Kapitalstyring

Ansvarlig kapital

Aksjonæravtalen eierbankene imellom, og mellom eierbankene og selskapet, har forpliktet eierbankene til å stille tilstrekkelig ansvarlig kapital til selskapets disposisjon. Men samtidig har det vært en arbeidsforutsetning at selskapet ikke skal tilføres mer kapital enn nødvendig. I selskapets oppbyggingsfase ble det derfor gjennomført i alt 6 emisjoner rettet mot eierbankene, den siste i 2015. I alt er selskapet tilført 895 mill kr i innskutt egenkapital.

Gode resultater har sammen med tilstrekkelig regulatorisk kapital muliggjort utbytte både for driftsårene 2017 og 2018, men ikke for 2019. Kapitaldekningen pr 30.09.2020 var 20,7 % og kjernekapitalandelen var 19,0 %.

1000 kr	30.09.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Aksjekapital	288.809	288.809	288.809	288.809
Overkurs	606.290	606.290	606.290	606.290
Annen egenkapital	-88.085	-27.633	-39.636	-39.836
Opptjent egenkapital tidligere år	155.653	80.727	94.130	226.587
Årets resultat	9.259	74.926	131.002	84.150
Sum Egenkapital	971.926	1.023.119	1.080.595	1.166.000
Ansvarlig lånekapital	80.000	80.000	100.000	100.000
Endring i virkelig verdi på derivater	75.788	15.337	27.258	41.212
Immaterielle eiendeler, inkl. utsatt skattefordel	-104.092	-160.698	-68.092	-92.385
Utbytte	0	0	-144.405	-216.607
Sum Regulatorisk kapital	1.023.622	957.758	995.356	998.220
Beregningsgrunnlag	4.955.545	5.138.079	5.179.185	5.009.930
Kapitaldekning	20,66 %	18,64 %	19,22 %	19,92 %
Kjernekapitalandel	19,04 %	17,08 %	17,29 %	17,93 %
Uvektet kjernekapitalandel	12,54 %	11,82 %	11,75 %	11,94 %
Minimumskrav regulatorisk kapital	693.776	796.402	803.774	776.539
Internt kapitalmål inkl. pilar 2-tillegg	858.121	958.648	963.076	922.001
Kapitaloverskudd	165.501	- 890	32.280	77.218

ICAAP

SpareBank 1 Kreditt er underlagt krav til ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process), en prosess for å tilpasse nødvendig kapital i forhold til risikoprofilen. I prosessen vurderes behovet for ansvarlig kapital gitt de risikoer som selskapets forretningsdrift må forholde seg til, og gitt de tiltak selskapet har til rådighet for å håndtere disse risikoer.

Sammen med selskapets prosess for risikostyring og internkontroll skal ICAAP sikre at selskapet når sine mål innenfor styrets fastsatte risikoramme.

Finanstilsynet har i sitt rundskriv 12/2016 anbefalt at finansforetakene etablerer kapitalmål med god margin til det samlede kapitalkrav, som pr. dato er 14,5 %. Aksjonæravtalen mellom eierbankene fastslår målet til å være «tilstrekkelig til å oppfylle minstekravene til ansvarlig kapital som følger av lovgivningen og/eller anbefalinger fra Finanstilsynet».

Styret har fastsatt et kapitalmål på ½-prosentpoeng over regulatorisk krav, som i dag innebærer et mål på 15 %. Dette under forutsetning av at det kapitalbehov som ikke er dekket av beregningene under pilar 1, er tilstrekkelig hensyntatt under pilar 2.

Stresstester

Det er gjennomført generelle kalkyler på overordnet nivå bygd på forskjellige tenkte scenarioer knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag.

Scenariene godtgjør at de mest dramatiske utslag mildnes av at provisjonsmodellen med eierbankene fordeler effekten på selskapet og bankene, og demper konsekvensen som kan isoleres til selskapet. Selskapets kapital situasjon må derfor kunne karakteriseres som robust.

Det er likevel slik at scenariene først utgjør en virkelig utfordrende risiko dersom eierbankene ikke har mulighet til å bidra med kapital og/eller likviditet. En risikovurdering av et slikt scenario vil måtte ha som utgangspunkt at selskapet har aktiva i form av utlån som kan realiseres. Situasjonen vil altså kunne kreve salg av portefølje, kanskje overføring av delporteføljer til eierbankene og deretter styrt avvikling.

En eventuell fremtidig avvikling av hele alliansesamarbeidet SpareBank 1 vil gi en krevende situasjon for selskapet, men så lenge forretningsmodellen «kredittkort» og etterspørselen etter usikret kreditt er til stede, er det ingen grunn til at virksomheten ikke skulle kunne videreføres på forsvarlig vis i en eller annen form.

Vurdering av samlet kapitalbehov

Vurdering av de vesentligste risikoer

Selskapet baserer kapitalbehovet på beregning av kapitalkrav i pilar 1. Ansvarlig kapital er en effektiv buffer mot de fleste av de risikoer som selskapet er eksponert for. Tabellen viser hvilke vesentlige risikoer det er som krever ansvarlig kapital og hvordan det er vurdert opp mot basis for selskapets regulatoriske kapital.

Vesentlige risikotyper:	Dekket under Pilar1		Dekket under Pilar2	Kapital ikke fullt ut dekkende
	Kredittrisiko	Operasjonell Risiko	Kapital påkrevd	
Kredittrisiko	X		X	
Konsentrasjonsrisiko	X			
Modellrisiko	X			
Operasjonell risiko		X	X	
Forretningsrisiko		x		
Markedsrisiko		x		
Renterisiko		x		
Prosessrisiko		x		
Nøkkelressurs		x		
Provisjonsgaranti			x	
Likviditetsrisiko				X
Eierrisiko				X
Omdømmerisiko		X		
Compliancerisiko		X		
Strategisk risiko		X		
Systemrisiko				X

Kredittrisiko

Kredittrisiko er den risiko som følger av å drive utlånsvirksomhet.

I kredittkortvirksomheten er risikoeksponeringen både knyttet til den til enhver tid bokførte utlånsaldo og til den samlede innvilgede kredittramme. Eksponeringen som den ubenyttede ramme innebærer beregnes ikke i pilar 1, men håndteres ved at det beregnes et kapitalbehov under pilar 2. Beregningen som benyttes er den Finanstilsynet beskriver i rundskriv 12/2016, vedlegg 2.

Både kredittkortvirksomheten og usikrede lån ellers, er preget av svært mange små kreditter gitt til svært mange kunder. I SpareBank 1 Kreditt er det mer enn 640.000 kunder, og disse representerer et gjennomsnitt av den voksne norske befolkning. Likevel med den presisering at kundene – også LOfavør-kundene - har et kundeforhold med en bank enten i SpareBank 1 Alliansen eller i en bank utenfor alliansen som vi samarbeider med, og bankrekrutterte forbrukslånskunder har historisk hatt en høyere grad av kredittverdighet enn gjennomsnittskunden. Konverteringsfaktor på 75 % (lønnskakersektor) er derfor antatt å være dekkende for eksponeringen.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko skal fange opp mekanismer eller avhengigheter som gjør at et segment under

gitte forutsetninger kan utvise en annen risikoutvikling enn populasjonen totalt. Utvikling som treffer hele populasjonen hensyntas ikke her.

Modellrisiko

Modellene selskapet benytter for å vurdere kredittisiko baserer seg på velkjente og velprøvde metoder som har vært praktisert siden 2002.

Med Finanstilsynets nye retningslinjer for utstedelse av forbrukslån har noe av modellrisikoen blitt redusert ved at rommet for å ta risiko har blitt begrenset.

Operasjonell risiko

Som forretningsrisiko har selskapet kategorisert den risiko som er knyttet til at den internasjonale kredittkortindustrien utvikler seg i en retning som selskapet ikke forutser. Dette kan være grunnet i bristende bransjekunnskap, sviktende forståelse for både konkurrenters og samarbeidspartneres resonnementer og prioriteringer, manglende innsikt i bransjens produktutvikling, og problemer med å se alternative distribusjonsformer. Dette kan summeres opp i «forretningsrisiko» og anses for å være dekket gjennom kapitalkravet til operasjonell risiko.

Markedsrisiko i betydningen verdiendring på aktiva, herunder verdipapirer, er selskapet ikke eksponert bortsett fra gjennom rentebytteavtalenes renterisiko. Renterisiko er blant annet den risiko selskapet utsetter seg for ved renten på de fullfinansierende likviditetslån fra eierbankene, den såkalte fundingkostnad. For å redusere denne risiko er derfor 1,5 mrd kr rentesikret gjennom tre like store rentebytteavtaler som har forfall til forskjellig tid, én i 2022, én i 2024 og én i 2026.

Videre er det en risiko for at det alminnelige rentenivå både i kredittkortbransjen og mer generelt for usikrede lån, blir satt under press, for eksempel ved at en eller flere av de viktigste aktørene reduserer utlånsrenten vesentlig. Denne inngår også i den generelle forretningsrisiko sammen med risiko for at selskapets andre inntekter vil kunne påvirkes negativt av eventuelle markedsendringer, og er som sådan dekket gjennom de kapitalkrav som beregnes som en del av den operasjonelle risiko.

Selskapet ser også risiko knyttet til svindel og tredjepartsmislighold på samme måte.

Risiko for at selskapets dag-til-dag operasjoner skal feile, da som prosessrisiko, nøkkelressursrisiko, som følge av mangelfulle rutiner, kompetansebrist eller feil hos utkontrakteringspartnere, dekkes også av de kapitalkrav som beregnes basert på operasjonell risiko.

Andre risikoer

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapets eiere ikke er i stand til å finansiere utlånsvirksomheten, og ansvarlig kapital er kanskje ikke den mest egnede buffer for å møte denne type risiko – og kanskje spesielt ikke alene.

Eierrisiko definerer selskapet som den risiko som finnes for at eierne ikke vil stille til selskapets disposisjon den nødvendige ansvarlige kapital eller den likviditet som trengs for å operere den samlede kredittkortportefølje.

Etterlevelsrisiko er risikoen for at selskapet ikke er i stand til å etterleve regler og lovkrav, samt risikoen for at endringer i regler og lovkrav vil påvirke selskapet.

Systemrisiko er å forstå som risikoen for at hele det finansielle system er ustabil. Selskapet baserer sine vurderinger på at så lenge bankene i alliansen anser å kunne møte slike utfordringer, er selskapets risiko håndtert.

Kapitalbehov

Metoder og forutsetninger

Selskapet baserer ICAAP på beregning av kapitalkrav i pilar 1. Eventuelle risikoer som ikke blir dekket av pilar 1, er evaluert for seg.

Aksjonæravtalen mellom eierbankene og mellom eierbankene og selskapet er en sentral avtale da den forplikter eierbankene både til å stille med den nødvendige ansvarlige kapital, og til å sørge for at selskapet har tilstrekkelig likviditet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er i all hovedsak dekket gjennom det kapitalkrav som beregnes i basismetoden i pilar 1. Gitt det internt satte kapitalmålet på 15 % gir dette et kapitalbehov under pilar 1 på 714 mill kr. I tillegg må det beregnes kapital under pilar 2 for å dekke den eksponering som ubenyttede kredittlimiter representerer. Finanstilsynet har i vedlegg 2 til rundskriv 12/2016 foreslått en modell som vi har lagt til grunn ved beregningen, og den gir et kapitalbehov på 110 mill kr pr 30.09.2020.

Virksomheten er preget av svært mange små kreditter gitt til over 630.000 kunder, så konsentrasjonsrisikoen må sies å være beskjeden. Den geografiske risikoen er også minimal da alliansens kunder er spredd over hele landet og representerer et typisk gjennomsnitt av det norske personmarkedet.

Selskapet tilbyr kredittkort til personkunder av alliansens banker og andre, liknende banker. Bankene er spredd geografisk og de har heller ingen spesiell bransjekonsentrasjon blant sine kunder. Selv om SB1K nå har begynt å tilby nedbetalingslån som forbrukslån og refinansieringsløsninger, er kredittkortproduktet fortsatt dominerende i porteføljen, og det kan argumenteres for en konsentrasjon om dette ene produktet. Kredittkort er likevel et alternativ til kontant betaling og brukes dermed til mange forskjellige formål, slik at vurderingen at det ikke foreligger noen spesiell konsentrasjonsrisiko som krever ansvarlig kapital under pilar 2.

Selskapet er heller ikke eksponert for risiko ved kreditt gitt til andre finansaktører eller egen handel med verdipapirer.

Sammen med innføring av gjeldsregister kan «*forskrift om krav til finansforetakenes utlånspraksis for forbrukslån*» innebære en kredittrisiko som det tidligere ikke har vært fokusert på, risikoen knyttet til kunder som over lang tid har kunnet finansiere sitt overforbruk gjennom stadig nye låneopptak hos nye långivere. Det er grunn til å tro at også SB1K har sin andel av disse kundene i porteføljen, kunder som fra nå vil kunne få alvorlige problemer med å håndtere all sin gjeld, opplåning med ny gjeld for å betjene gammel gjeld skal iallfall være vanskeligjort. Men til nå ser det ikke ut til at denne risikoen har påvirket inkassobyråenes løsningsgrad, men sammen med den utfordringen pandemien representerer er det nærliggende å anta at situasjonen for en del av disse kundene vil kunne forverres ut over det som tidligere er erfart. Utfordringen ligger i at tapsmodellene gjerne tar

utgangspunkt i løsningsgrad, og reduseres denne vil det for selskapet ha som konsekvens økt behov for tapsnedskrivninger.

Det synes derfor nærliggende å etablere et pilar 2-tillegg for å møte denne risiko. Selskapets modeller benytter i dag en løsningsgrad på 88 % av hovedstol, den effektive er en del bedre. Men en reduksjon i løsningsgrad på ett prosentpoeng vil modellmessig kreve økte tapsnedskrivninger på ca 10 mill kr, og dette er lineært. En redusert løsningsgrad til 85 %, som riktignok er ganske signifikant, vil altså kreve en økt tapsnedskrivning med ca 30 mill kr. Et tillegg under pilar 2 i den størrelse vurderes derfor som naturlig.

Selskapet er kjent med at i en nedgangskonjunktur er det ventet at forbrukere med økonomiske utfordringer vil kunne komme til å prioritere andre lån enn kredittkortgjeld og annen usikret gjeld. Dette skal være tilstrekkelig reflektert i de kredittvurderingsrutiner og tapsnedskrivningsmodeller selskapet benytter, slik at det ikke skulle være nødvendig med ytterligere kapitalkrav under pilar 2.

Modellene som benyttes til kredittvurdering analyseres jevnlig for å verifisere at kredittvurderingen er hensiktsmessig, og at den tilstrebede diskriminering fungerer. Fra 2018 er Finanstilsynets retningslinjer for forsvarlig kredittgivning bygd inn i modellene og etter hvert også forskrift om utlånspraksis for forbrukslån. Som tidligere drøftet i dette punkt, er det først og fremst konsekvensene av endringene i løsningsgrad som representerer en risiko for selskapet – da ansett for å være kredittrisiko. Den mer spesifikke modellrisikoen skal være dekket gjennom pilar 1 og krever ikke ytterligere ansvarlig kapital under pilar 2.

Oppsummert blir kapitaltillegg under pilar 2 for å dekke kredittrisiko 110 mill kr for ubenyttede imiter, 30 mill kr for usikkerheten knyttet til kundenes antatte problemer med å refinansiere stadig mer gjeld, og 10 mill kr for å dekke den usikkerhet som skyldes sterkt vekst i nedbetalingslån, produkter der vi ikke kjenner den mer langsiktige kredittrisiko. Samlet 150 mill kr som tillegg etter pilar 2.

Sammen med den kapital som basismetoden krever i pilar 1 anser selskapet kredittrisikoen for dekket.

Operasjonell risiko

Selskapets operasjonelle risiko dekkes i utgangspunktet gjennom det kapitalkrav som beregnes i pilar 1. Selskapet er eksponert for de fleste forhold som naturlig faller inn under begrepet operasjonell risiko, og det synes derfor nærliggende å anta at et grunnlag som speiler selskapets ordinære driftsinntekter er riktig for å beregne tilstrekkelig kapital for å møte operasjonell risiko. Kapitalkravet er basert på et gjennomsnitt av selskapets samlede inntekter de siste tre år og gir et isolert kapitalkrav for operasjonell risiko på 143 mill kr. Dette anser selskapet som tilstrekkelig, slik at det under pilar 2 ikke skulle være behov for ytterligere kapital.

SpareBank 1 Kreditt driver en standardisert forretning i en moden bransje der kjernesystemet Prime er en bransjestandard som har vært benyttet i Norge i over 20 år. Utfordringene og risikoen i den daglige drift vurderes derfor som begrenset, tilgangen på kunnskap og kompetanse er tilfredsstillende innenlands, og lett tilgjengelig utenlands.

Selskapet har for tiden tre rentebytteavtaler for å sikre den fremtidige kontantstrømmen på selskapets likviditetslån. På kort sikt vil endring i verdivurderingen av disse derivatene påvirke selskapets totalresultat, men dette vil elimineres over avtalenes løpetid. Merkostnaden som avtalene

innebærer reduserer resultatet direkte, og vurderingen er derfor at det er unødvendig å holde ekstra kapital under pilar 2 grunnet i rentebytteavtalene.

Avtalen med LO om LOfavør innebærer de første fem avtaleår en forpliktelse fra selskapet om et minimumsnivå på den provisjon LO skal motta uavhengig av den inntektsdelingsmodell som generelt ligger til grunn for provisjonsberegningen. Denne provisjonsgarantien har gitt – og vil gi - selskapet merkostnader på i størrelsesorden 70 mill kr nominelt over 5 år. Tidligere har det vurderingen vært at dette kan kreve en kapitalbuffer for å møte forpliktelsen, men nå er dette bygd inn i selskapets budsjetter og prognoser som enhver annen driftskostnad. Garantien gjelder dessuten bare ut året 2021, og det er ikke lenger behov for et spesifikt kapitalbehov under pilar 2 for å møte denne kostnad.

Avtalen om «Vipps Kreditt» skal kunne gi selskapet nye forretningsmuligheter, men konkretiseringen av kredittprodukter lar vente på seg og det fremstår som usikkert hva dette samarbeidet vil gi. Inntil videre har selskapet ingen problemer med å håndtere situasjonen med de ressurser som er på plass, og vurderingen er derfor at denne avtalen ikke krever ytterligere kapital for operasjonell risiko under pilar 2. Om produktene etter hvert skulle komme i drift, kan denne vurderingen måtte endres.

Etterlevelsrisikoen håndteres ved at Juridisk avdeling i Alliansen har et ansvar om å holde selskapene i alliansen oppdatert på endringer i regler og lovkrav. Videre har selskapet en dedikert ressurs som følger opp at lovkrav og regler blir implementert, og at internkontroll og risikovurderinger blir gjennomført. Risikoen vurderes som håndtert gjennom det kapitalkrav som er beregnet for operasjonell risiko etter basismetoden.

Likviditetsrisiko og andre risikoer

Ansvarlig kapital er ikke den mest relevante buffer mot likviditetsrisiko, og blant annet av den grunn har styret vedtatt en policy for likviditetsrisiko som oppdateres jevnlig og som fastsetter risikotoleranse, risikorammer, kontroll og rapportering av denne risiko. Policyen fastslår blant annet at risikotoleransen i en normalsituasjon er at selskapet skal være i stand til å overleve i minimum ett år uten ytterligere finansiering fra eiere og/eller kapitalmarkedet og at dag-til-dag likviditeten skal være minst 100 mill kr. Dette følges opp på «daglig» basis, og ved månedlig ledelsesrapportering og kvartalsvis styrerapportering.

I og med at eierbankene gjennom aksjonæravtalen seg imellom har forpliktet seg til å finansiere selskapet, vurderes risikoen som liten sammenliknet med aktører som må finansiere seg i det åpne markedet.

Mangel på likviditet i markedet («likviditetstørke») er et krevende scenario, men så lenge eierbankene vurderer å kunne håndtere en slik situasjon, er det for selskapet den beste forsikring mot likviditetstørke. Innhenting av likviditet utenfor eierbankene vurderes som utenkelig så lenge eierbankene ikke initierer en slik operasjon basert på egne strategier.

I en situasjon med likviditetstørke vil det være nærliggende å redusere eksponeringen i utlån, men for alliansen samlet vil det i første omgang være mer effektivt å se på andre utlån i andre segmenter enn usikret kreditt til personmarkedet.

Utvidelsen av markedet med produkter som refinansieringslån og forbrukslån skal ikke kunne endre likviditetsrisikoen da dette er produkter der kunden ikke kan trekke opp en ubenyttet limit.

Utvidelsen av alliansen med Helgeland Sparebank og Surnadal Sparebank, vil tilføre selskapet mer forretning, men ikke mer enn at det ikke forrykker verken likviditetsbehovet eller kapitalbehovet i så stor grad at det bøt hensyntas i estimatene fremover.

Kortholdernes daglige bruk genererer en forpliktelse overfor Mastercard om oppgjør. Denne forpliktelse skal være dekket gjennom kravet til dag-til-dag likviditet på 100 mill kr.

Selskapets eierrisiko håndteres også best gjennom aksjonæravtalen da eierbankene gjennom denne har avtalt å bidra med tilstrekkelig ansvarlig kapital. Dessuten regulerer aksjonæravtalen hva som skal skje hvis en bank går ut av SB1 Alliansen og hvis det kommer inn en ny.

Så lenge bankene i alliansen synes å kunne håndtere systemrisikoen, er selskapets vurdering at dette også omfatter den risiko som måtte treffe selskapet. Kapitaloppbygging på egen hånd vil neppe være egnet til å kunne møte denne type risiko.

Kapitalbehov

Det samlede kapitalbehov pr 30.09.2020 fremgår slik (i mill kr):

Kapitalbehov, 30.09.2020	Pilar 1	Pilar 2
Kredittrisiko	552	150
Operasjonell risiko	142	0
Påslag internt kapitalmål 15 %	20	0
Konsentrasjonsrisiko		0
Planleggingsbuffer		0
	714	150
Samlet kapitalbehov		864

SpareBank 1 Kreditt, januar 2021